

INHOUD

Inleiding	1
CLUSTER 1 – HET WOORD AAN DE ACADEMICI	5
Van punitief populisme naar evidence-based beleid, van vergeldend straffen naar reflectief rechtspreken: de gezamenlijke opdracht van wetgever en magistratuur in de strijd tegen de gevangenisoverbevolking Joëlle Rozie	9
Overbevolking of capaciteitstekort? Analyse en beleidsopties Eric Maes en Kristel Beyens	22
Wie zit (beter niet) in de gevangenis (problematiek van geïnterneerde personen, personen met psychiatrische problematiek die niet geïnterneerd worden, lang gestrafte personen ...) Tom Vander Beken	38
Overbevolking in gevangenissen door de ogen van het European Committee for the Prevention of Torture and Inhuman or Degrading Treatment or Punishment (CPT) Tom Daems	41
Innovatie en ontwikkelingen in de strafuitvoering: een oplossing voor de overbevolking in de gevangenissen? Aurore Vanliefde De Keyser en Pauline Geeroms	52
Een analyse van de rechtspraak van de klachten- en beroepscommissies inzake de overbevolking in de gevangenissen Jonathan Bernaerts	54

CLUSTER 2 – HET WOORD AAN DE PRAKTIJK-DESKUNDIGEN

59

Wat betekent gelijkwaardigheid? Thomas Bellinck	62
Mijn visie en voorstellen om de overbevolking in de gevangenissen aan te pakken Sven D.	66
De rol van morele bijstand in een context van structurele overbelasting Bob Gebruers	69
De impact van detentie in overbevolkte omstandigheden Wout De Ruyck	71
Overbevolking in de Belgische Gevangenissen. Toespraak op de conferentie door Hans Claus Hans Claus	73
Alleen samen kunnen we de curve ombuigen. Toespraak op de conferentie door Mathilde Steenbergen Mathilde Steenbergen	79
Toeter als je fan bent van menselijke gevangenissen. Toespraak op de conferentie door Bob Van den Broeck Bob Van den Broeck	87
Overbevolking in de gevangenissen: a wicked problem Pieter Houbey	93
De overbevolking in de Gentse gevangenis Pierre Lefranc	105
Een schande waarbij alle excuses verdampen Dikke Freddy	106
Overbevolking of overmatig inzetten op risicobeheersing? Marlies Gailliaert en Elieze Termote	109
Opinie rond de overbevolking binnen de gevangenissen van een gevangenispsychiater-psychotherapeut Nils Verbeeck	118

CLUSTER 3 – HET WOORD AAN DE MAGISTRATEN **123**

Keynote: De overbevolking van de gevangenen: de magistratuur als kern van de oplossing! 125
Philip Daeninck

Keynote: Waarom blijkt het zo moeilijk om de tanker te keren in België? Wat is de rol van het strafrechtelijk beleid in deze kering? 132
Hildegard Penne

Wat kunnen magistraten doen en wat hebben magistraten nodig als schakel om in concrete oplossingen te (helpen) voorzien? 141

CLUSTER 4 – HET WOORD AAN DE POLITIEK **145**

Nawoord: Over grenzen, gebruik van detentiecapaciteit en verantwoordelijkheid 150
Evelien de Kezel

BIJLAGEN **155**

Resultaten enquête verspreid onder magistraten werkzaam in de strafrechtsketen januari-maart 2025 156